

Valós gyökű polinomok és kombinatorika

Hajnal Péter

Bolyai Intézet, TTIK, SZTE, Szeged

2014. március 24.

Jelölés

$\mathbb{R}[x]$.

Jelölés

$\mathbb{R}[x]$.

$p \in \mathbb{R}[x]$

- $p = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0, \quad a_n \neq 0$

Jelölés

$\mathbb{R}[x]$.

$p \in \mathbb{R}[x]$

- $p = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0, \quad a_n \neq 0$
- $p = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + a_3 x^3 + a_4 x^4 + \dots$ véges összeg

Jelölés

$\mathbb{R}[x]$.

$p \in \mathbb{R}[x]$

- $p = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0, \quad a_n \neq 0$
- $p = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + a_3 x^3 + a_4 x^4 + \dots$ véges összeg
- $p \equiv (a_0, a_1, a_2, a_3, \dots)$ egy „idő után” konstans 0

Jelölés

$\mathbb{R}[x]$.

$p \in \mathbb{R}[x]$

- $p = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0, \quad a_n \neq 0$
- $p = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + a_3 x^3 + a_4 x^4 + \dots$ véges összeg
- $p \equiv (a_0, a_1, a_2, a_3, \dots)$ egy „idő után” konstans 0
- $p \equiv \{a_i\}_{i=0}^{\infty} = \{[x^i]p\}_{i=0}^{\infty}$ véges sok nem-0 tag

Jelölés

$\mathbb{R}[x]$.

$p \in \mathbb{R}[x]$

- $p = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0, \quad a_n \neq 0$
- $p = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + a_3 x^3 + a_4 x^4 + \dots$ véges összeg
- $p \equiv (a_0, a_1, a_2, a_3, \dots)$ egy „idő után” konstans 0
- $p \equiv \{a_i\}_{i=0}^{\infty} = \{[x^i]p\}_{i=0}^{\infty}$ véges sok nem-0 tag

Definíció/fokszám

$$\deg p = \max\{k : [x^k]p \neq 0\}.$$

Jelölés

$\mathbb{R}[x]$.

$p \in \mathbb{R}[x]$

- $p = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_0, \quad a_n \neq 0$
- $p = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + a_3 x^3 + a_4 x^4 + \dots$ véges összeg
- $p \equiv (a_0, a_1, a_2, a_3, \dots)$ egy „idő után” konstans 0
- $p \equiv \{a_i\}_{i=0}^{\infty} = \{[x^i]p\}_{i=0}^{\infty}$ véges sok nem-0 tag

Definíció/fokszám

$$\deg p = \max\{k : [x^k]p \neq 0\}.$$

$$\deg 0 = -\infty.$$

$p, q \in \mathbb{R}[x], \alpha \in \mathbb{R}$

$$p + q : [x^k](p + q) = [x^k]p + [x^k]q,$$

$$p, q \in \mathbb{R}[x], \alpha \in \mathbb{R}$$

$$p + q : [x^k](p + q) = [x^k]p + [x^k]q,$$

$$p \cdot q : [x^k](p \cdot q) = \sum_{i,j \in \mathbb{N}: x^i \cdot x^j = x^k} [x^i]p \cdot [x^j]q,$$

$$p, q \in \mathbb{R}[x], \alpha \in \mathbb{R}$$

$$p + q : [x^k](p + q) = [x^k]p + [x^k]q,$$

$$p \cdot q : [x^k](p \cdot q) = \sum_{i,j \in \mathbb{N}: x^i \cdot x^j = x^k} [x^i]p \cdot [x^j]q,$$

$$\alpha \cdot p : [x^k](\alpha \cdot p) = \alpha \cdot [x^k]p.$$

$$p, q \in \mathbb{R}[x], \alpha \in \mathbb{R}$$

$$p + q : [x^k](p + q) = [x^k]p + [x^k]q,$$

$$p \cdot q : [x^k](p \cdot q) = \sum_{i,j \in \mathbb{N}: x^i \cdot x^j = x^k} [x^i]p \cdot [x^j]q,$$

$$\alpha \cdot p : [x^k](\alpha \cdot p) = \alpha \cdot [x^k]p.$$

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]$ tekinthető mint vektortér.

$$p, q \in \mathbb{R}[x], \alpha \in \mathbb{R}$$

$$p + q : [x^k](p + q) = [x^k]p + [x^k]q,$$

$$p \cdot q : [x^k](p \cdot q) = \sum_{i,j \in \mathbb{N}: x^i \cdot x^j = x^k} [x^i]p \cdot [x^j]q,$$

$$\alpha \cdot p : [x^k](\alpha \cdot p) = \alpha \cdot [x^k]p.$$

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]$ tekinthető mint vektortér.

$\mathbb{R}[x]$ tekinthető mint gyűrű.

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

$$\deg p + q \leq \max\{\deg p, \deg q\},$$

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

$$\deg p + q \leq \max\{\deg p, \deg q\},$$

$$\deg \alpha p = \deg p, \quad \alpha \in \mathbb{R}^*.$$

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

$$\deg p + q \leq \max\{\deg p, \deg q\},$$

$$\deg \alpha p = \deg p, \quad \alpha \in \mathbb{R}^*.$$

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]^{\leq d}$ vektortér.

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

$$\deg p + q \leq \max\{\deg p, \deg q\},$$

$$\deg \alpha p = \deg p, \quad \alpha \in \mathbb{R}^*.$$

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]^{\leq d}$ vektortér.

$$\dim \mathbb{R}[x]^{\leq d} =$$

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

$$\deg p + q \leq \max\{\deg p, \deg q\},$$

$$\deg \alpha p = \deg p, \quad \alpha \in \mathbb{R}^*.$$

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]^{\leq d}$ vektortér.

$$\dim \mathbb{R}[x]^{\leq d} = d + 1.$$

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

$$\deg p + q \leq \max\{\deg p, \deg q\},$$

$$\deg \alpha p = \deg p, \quad \alpha \in \mathbb{R}^*.$$

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]^{\leq d}$ vektortér.

$$\dim \mathbb{R}[x]^{\leq d} = d + 1.$$

Standard bázis: $\{1, x, x^2, \dots, x^d\}$.

Lemma

$$\deg pq = \deg p + \deg q,$$

$$\deg p + q \leq \max\{\deg p, \deg q\},$$

$$\deg \alpha p = \deg p, \quad \alpha \in \mathbb{R}^*.$$

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]^{\leq d}$ vektortér.

$$\dim \mathbb{R}[x]^{\leq d} = d + 1.$$

Standard bázis: $\{1, x, x^2, \dots, x^d\}$.

Észrevétel

$\mathbb{R}[x]^=d$ NEM vektortér.

Definíció

Az r szám a $p \in \mathbb{R}[x]$ polinom gyöke, ha

- $p(r) = 0$,

Definíció

Az r szám a $p \in \mathbb{R}[x]$ polinom gyöke, ha

- $p(r) = 0$,
- $p(x) = (x - r)p_0(x)$,

Definíció

Az r szám a $p \in \mathbb{R}[x]$ polinom gyöke, ha

- $p(r) = 0$,
- $p(x) = (x - r)p_0(x)$, azaz $x - r \mid p(x)$.

Definíció

Az r szám a $p \in \mathbb{R}[x]$ polinom gyöke, ha

- $p(r) = 0$,
- $p(x) = (x - r)p_0(x)$, azaz $x - r \mid p(x)$.

Definíció

Az r szám a $p \in \mathbb{R}[x]$ polinom μ -szörös multiplicitású gyöke, ha

(i) $(x - r)^\mu \mid p(x)$,

Definíció

Az r szám a $p \in \mathbb{R}[x]$ polinom gyöke, ha

- $p(r) = 0$,
- $p(x) = (x - r)p_0(x)$, azaz $x - r \mid p(x)$.

Definíció

Az r szám a $p \in \mathbb{R}[x]$ polinom μ -szörös multiplicitású gyöke, ha

- (i) $(x - r)^\mu \mid p(x)$,
- (ii) $(x - r)^{\mu+1} \nmid p(x)$.

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]_{\text{valós}}$,
- $\mathbb{R}[x]_{\text{pozitív}}$,

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív,

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív,
- $\mathbb{R}[x]$ valós, fő,

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív,
- $\mathbb{R}[x]$ valós, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív, fő,

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív,
- $\mathbb{R}[x]$ valós, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív, fő.

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív,
- $\mathbb{R}[x]$ valós, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív, fő.
- $\mathbb{R}[x]$ valós, különböző,

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív,
- $\mathbb{R}[x]$ valós, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív, fő.
- $\mathbb{R}[x]$ valós, különböző,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív, különböző,

Jelölések

- $\mathbb{R}[x]$ valós,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív,
- $\mathbb{R}[x]$ valós, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív, fő,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív, fő.
- $\mathbb{R}[x]$ valós, különböző,
- $\mathbb{R}[x]$ pozitív, különböző,
- $\mathbb{R}[x]$ negatív, különböző.

Példa

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^{\leq 2}$,

Példa

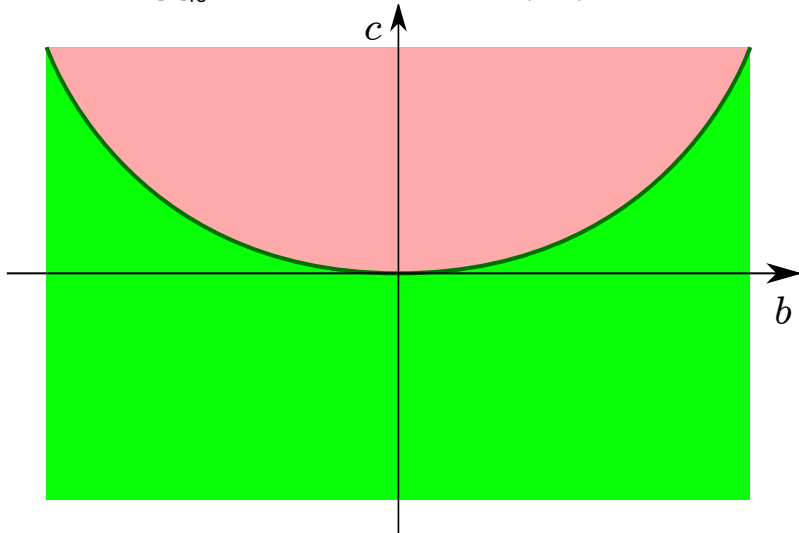
Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}^2}$, azaz $p = x^2 + bx + c$.

Példa

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^{\leq 2}$, azaz $p = x^2 + bx + c$. $(b, c) \in \mathbb{R}^2$.

Példa

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^{\leq 2}$, azaz $p = x^2 + bx + c$. $(b, c) \in \mathbb{R}^2$.

Polinomok geometriája

$$\mathbb{R}[x]_{\leq d} \cong \mathbb{R}^d$$

Polinomok geometriája

$$\mathbb{R}[x]_{\leq d} \cong \mathbb{R}^d$$
$$p = x^d + a_{d-1}x^{d-1} + a_{d-2}x^{d-2} + \dots + a_1x + a_0 \mapsto$$
$$(a_{d-1}, a_{d-2}, \dots, a_1, a_0)$$

$$\mathbb{R}[x]_{\leq d} \cong \mathbb{R}^d$$
$$p = x^d + a_{d-1}x^{d-1} + a_{d-2}x^{d-2} + \dots + a_1x + a_0 \mapsto (a_{d-1}, a_{d-2}, \dots, a_1, a_0)$$

Tétel

a) $H_{\text{valós}}$ zárt,

$$\mathbb{R}[x]_{\leq d} \cong \mathbb{R}^d$$
$$p = x^d + a_{d-1}x^{d-1} + a_{d-2}x^{d-2} + \dots + a_1x + a_0 \mapsto (a_{d-1}, a_{d-2}, \dots, a_1, a_0)$$

Tétel

- a) $H_{\text{valós}}$ zárt,
- b) $H_{\text{valós}}$, különböző nyílt,

$$\mathbb{R}[x]_{\leq d} \cong \mathbb{R}^d$$
$$p = x^d + a_{d-1}x^{d-1} + a_{d-2}x^{d-2} + \dots + a_1x + a_0 \mapsto (a_{d-1}, a_{d-2}, \dots, a_1, a_0)$$

Tétel

- a) $H_{\text{valós}}$ zárt,
- b) $H_{\text{valós}}$, különböző nyílt,
- c) $H_{\text{valós}}$, különböző $= H_{\text{valós}}^o$.

$$\mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^d \cong \mathbb{R}^d$$
$$p = x^d + a_{d-1}x^{d-1} + a_{d-2}x^{d-2} + \dots + a_1x + a_0 \mapsto (a_{d-1}, a_{d-2}, \dots, a_1, a_0)$$

Tétel

- a) $H_{\text{valós}}$ zárt,
- b) $H_{\text{valós}}$, különböző nyílt,
- c) $H_{\text{valós}}$, különböző $= H_{\text{valós}}^o$.

Tétel

Tetszőleges $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós}}^d$ esetén van olyan $\{p_n\}_{n=0}^{\infty} \subset \mathbb{R}[x]_{\text{valós}}^d$, különböző, hogy

$$p_n \rightarrow p.$$

Binomiális tétel

$\binom{n}{0} + \binom{n}{1}x + \binom{n}{2}x^2 + \binom{n}{3}x^3 + \dots + \binom{n}{n-1}x^{n-1} + \binom{n}{n}x^n$ valós gyökű.

Binomiális tétel

$\binom{n}{0} + \binom{n}{1}x + \binom{n}{2}x^2 + \binom{n}{3}x^3 + \dots + \binom{n}{n-1}x^{n-1} + \binom{n}{n}x^n$ valós gyökű.

Permutációk számlálása ciklusok száma szerint

$\left[\begin{smallmatrix} n \\ 0 \end{smallmatrix} \right] + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 1 \end{smallmatrix} \right] x + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 2 \end{smallmatrix} \right] x^2 + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 3 \end{smallmatrix} \right] x^3 + \dots + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n-1 \end{smallmatrix} \right] x^{n-1} + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n \end{smallmatrix} \right] x^n$ valós gyökű.

Binomiális tétel

$\binom{n}{0} + \binom{n}{1}x + \binom{n}{2}x^2 + \binom{n}{3}x^3 + \dots + \binom{n}{n-1}x^{n-1} + \binom{n}{n}x^n$ valós gyökű.

Permutációk számlálása ciklusok száma szerint

$\left[\begin{smallmatrix} n \\ 0 \end{smallmatrix} \right] + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 1 \end{smallmatrix} \right] x + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 2 \end{smallmatrix} \right] x^2 + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 3 \end{smallmatrix} \right] x^3 + \dots + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n-1 \end{smallmatrix} \right] x^{n-1} + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n \end{smallmatrix} \right] x^n$ valós gyökű.

Észrevétel

A fentiek NEGATÍV GYÖKŰEK.

Binomiális tétel

$\binom{n}{0} + \binom{n}{1}x + \binom{n}{2}x^2 + \binom{n}{3}x^3 + \dots + \binom{n}{n-1}x^{n-1} + \binom{n}{n}x^n$ valós gyökű.

Permutációk számlálása ciklusok száma szerint

$\left[\begin{smallmatrix} n \\ 0 \end{smallmatrix} \right] + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 1 \end{smallmatrix} \right] x + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 2 \end{smallmatrix} \right] x^2 + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 3 \end{smallmatrix} \right] x^3 + \dots + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n-1 \end{smallmatrix} \right] x^{n-1} + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n \end{smallmatrix} \right] x^n$ valós gyökű.

Észrevétel

A fentiek NEGATÍV GYÖKŰEK.
A valós gyökű főpolinomok között
a negatív gyökűség $\equiv$

Binomiális tétel

$\binom{n}{0} + \binom{n}{1}x + \binom{n}{2}x^2 + \binom{n}{3}x^3 + \dots + \binom{n}{n-1}x^{n-1} + \binom{n}{n}x^n$ valós gyökű.

Permutációk számlálása ciklusok száma szerint

$\left[\begin{smallmatrix} n \\ 0 \end{smallmatrix} \right] + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 1 \end{smallmatrix} \right] x + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 2 \end{smallmatrix} \right] x^2 + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 3 \end{smallmatrix} \right] x^3 + \dots + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n-1 \end{smallmatrix} \right] x^{n-1} + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n \end{smallmatrix} \right] x^n$ valós gyökű.

Észrevétel

A fentiek NEGATÍV GYÖKŰEK.

A valós gyökű főpolinomok között

a negatív gyökűség $\equiv$ pozitív együtthatójúság.

Binomiális tétel

$\binom{n}{0} + \binom{n}{1}x + \binom{n}{2}x^2 + \binom{n}{3}x^3 + \dots + \binom{n}{n-1}x^{n-1} + \binom{n}{n}x^n$ valós gyökű.

Permutációk számlálása ciklusok száma szerint

$\left[\begin{smallmatrix} n \\ 0 \end{smallmatrix} \right] + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 1 \end{smallmatrix} \right] x + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 2 \end{smallmatrix} \right] x^2 + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 3 \end{smallmatrix} \right] x^3 + \dots + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n-1 \end{smallmatrix} \right] x^{n-1} + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n \end{smallmatrix} \right] x^n$ valós gyökű.

Észrevétel

A fentiek NEGATÍV GYÖKŰEK.

A valós gyökű főpolinomok között

a negatív gyökűség $\equiv$ pozitív együtthatójúság.

Szimmetrikus mátrix karakterisztikus polinomja

$\det(xI - A)$ valós gyökű,

Binomiális tétel

$\binom{n}{0} + \binom{n}{1}x + \binom{n}{2}x^2 + \binom{n}{3}x^3 + \dots + \binom{n}{n-1}x^{n-1} + \binom{n}{n}x^n$ valós gyökű.

Permutációk számlálása ciklusok száma szerint

$\left[\begin{smallmatrix} n \\ 0 \end{smallmatrix} \right] + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 1 \end{smallmatrix} \right] x + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 2 \end{smallmatrix} \right] x^2 + \left[\begin{smallmatrix} n \\ 3 \end{smallmatrix} \right] x^3 + \dots + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n-1 \end{smallmatrix} \right] x^{n-1} + \left[\begin{smallmatrix} n \\ n \end{smallmatrix} \right] x^n$ valós gyökű.

Észrevétel

A fentiek NEGATÍV GYÖKŰEK.

A valós gyökű főpolinomok között

a negatív gyökűség $\equiv$ pozitív együtthatójúság.

Szimmetrikus mátrix karakterisztikus polinomja

$\det(xI - A)$ valós gyökű, HA A szimmetrikus, négyzetes mátrix.

Gyökök és együtthatók

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

p együtthatói: $p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$.

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

p együtthatói: $p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$.

p gyökei: $p(x) = (x + r_1)(x + r_2) \dots (x + r_n)$.

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

p együtthatói: $p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$.

p gyökei: $p(x) = (x + r_1)(x + r_2) \dots (x + r_n)$.

Ekkor

$$a_{n-1} = r_1 + r_2 + \dots + r_n,$$

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

p együtthatói: $p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$.

p gyökei: $p(x) = (x + r_1)(x + r_2) \dots (x + r_n)$.

Ekkor

$$a_{n-1} = r_1 + r_2 + \dots + r_n,$$

$$a_{n-2} = r_1r_2 + r_1r_3 + \dots + r_{n-1}r_n,$$

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

p együtthatói: $p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$.

p gyökei: $p(x) = (x + r_1)(x + r_2) \dots (x + r_n)$.

Ekkor

$$a_{n-1} = r_1 + r_2 + \dots + r_n,$$

$$a_{n-2} = r_1r_2 + r_1r_3 + \dots + r_{n-1}r_n,$$

$$a_{n-3} = r_1r_2r_3 + r_1r_2r_4 + \dots + r_{n-2}r_{n-1}r_n,$$

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

p együtthatói: $p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$.

p gyökei: $p(x) = (x + r_1)(x + r_2) \dots (x + r_n)$.

Ekkor

$$a_{n-1} = r_1 + r_2 + \dots + r_n,$$

$$a_{n-2} = r_1r_2 + r_1r_3 + \dots + r_{n-1}r_n,$$

$$a_{n-3} = r_1r_2r_3 + r_1r_2r_4 + \dots + r_{n-2}r_{n-1}r_n,$$

$$a_{n-4} = r_1r_2r_3r_4 + r_1r_2r_3r_5 + \dots + r_{n-3}r_{n-2}r_{n-1}r_n,$$

$\vdots$

Gyökök és együtthatók

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]_{\text{fő}}^n$.

p együtthatói: $p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$.

p gyökei: $p(x) = (x + r_1)(x + r_2) \dots (x + r_n)$.

Ekkor

$$a_{n-1} = r_1 + r_2 + \dots + r_n,$$

$$a_{n-2} = r_1r_2 + r_1r_3 + \dots + r_{n-1}r_n,$$

$$a_{n-3} = r_1r_2r_3 + r_1r_2r_4 + \dots + r_{n-2}r_{n-1}r_n,$$

$$a_{n-4} = r_1r_2r_3r_4 + r_1r_2r_3r_5 + \dots + r_{n-3}r_{n-2}r_{n-1}r_n,$$

$\vdots$

$$a_0 = r_1r_2 \dots r_{n-1}r_n.$$

Tétel (Newton)

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]$ valós, negatív, fő:

$p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$. Ekkor

$$1, a_{n-1}, a_{n-2}, \dots, a_1, a_0$$

LOG-KONKÁV.

Tétel (Newton)

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]$ valós, negatív, fő:

$p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$. Ekkor

$$1, a_{n-1}, a_{n-2}, \dots, a_1, a_0$$

LOG-KONKÁV.

Definíció

$\{a_i\}_{i=0}^n$ log-konkáv, ha

Tétel (Newton)

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]$ valós, negatív, fő:

$p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$. Ekkor

$$1, a_{n-1}, a_{n-2}, \dots, a_1, a_0$$

LOG-KONKÁV.

Definíció

$\{a_i\}_{i=0}^n$ log-konkáv, ha

- $\{\log a_i\}_{i=0}^n$ konkáv,

Tétel (Newton)

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]$ valós, negatív, fő:

$p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$. Ekkor

$$1, a_{n-1}, a_{n-2}, \dots, a_1, a_0$$

LOG-KONKÁV.

Definíció

$\{a_i\}_{i=0}^n$ log-konkáv, ha

- $\{\log a_i\}_{i=0}^n$ konkáv,
- $\frac{\log a_{k-1} + \log a_{k+1}}{2} \leq \log a_k$, ha $k = 1, 2, \dots, n-1$

Tétel (Newton)

Legyen $p \in \mathbb{R}[x]$ valós, negatív, fő:

$p(x) = x^n + a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$. Ekkor

$$1, a_{n-1}, a_{n-2}, \dots, a_1, a_0$$

LOG-KONKÁV.

Definíció

$\{a_i\}_{i=0}^n$ log-konkáv, ha

- $\{\log a_i\}_{i=0}^n$ konkáv,
- $\frac{\log a_{k-1} + \log a_{k+1}}{2} \leq \log a_k$, ha $k = 1, 2, \dots, n-1$
- $a_{k-1}a_{k+1} \leq a_k^2$, ha $k = 1, 2, \dots, n-1$.

Jelölés

Legyen H egy halmaz. $\binom{H}{k}$ a H halmaz k elemű részhalmazainak összessége.

Tétel

Megadható olyan

$$\varphi : \binom{H}{k-1} \times \binom{H}{k+1} \rightarrow \binom{H}{k} \times \binom{H}{k}$$

EGY-EGYértelmű leképezés, amelyre $(A, B) \mapsto (C, D)$ esetén

$$A \uplus B = C \uplus D.$$

Definíció

Legyen G egy egyszerű gráf. $M \subset E(G)$ PÁROSÍTÁS, ha

Definíció

Legyen G egy egyszerű gráf. $M \subset E(G)$ PÁROSÍTÁS, ha M -ben NINCS két szomszédos/összefutó él.

Definíció

Legyen G egy egyszerű gráf. $M \subset E(G)$ PÁROSÍTÁS, ha M -ben NINCS két szomszédos/összefutó él.

$\delta(M) = |V(G)| - 2|M| = n - 2|M|$, nem párosított pontok száma.

Definíció

Legyen G egy egyszerű gráf. $M \subset E(G)$ PÁROSÍTÁS, ha M -ben NINCS két szomszédos/összefutó él.

$\delta(M) = |V(G)| - 2|M| = n - 2|M|$, nem párosított pontok száma.

Definíció

$$m_G(x) = \sum_{M: \text{ párosítás } G\text{-ben}} (-1)^{|M|} x^{\delta(M)} = \sum_{i=0}^n (-1)^i \delta_{n-2i}(G) x^{n-2i},$$

ahol

Definíció

Legyen G egy egyszerű gráf. $M \subset E(G)$ PÁROSÍTÁS, ha M -ben NINCS két szomszédos/összefutó él.

$\delta(M) = |V(G)| - 2|M| = n - 2|M|$, nem párosított pontok száma.

Definíció

$$m_G(x) = \sum_{M: \text{ párosítás } G\text{-ben}} (-1)^{|M|} x^{\delta(M)} = \sum_{i=0}^n (-1)^i \delta_{n-2i}(G) x^{n-2i},$$

ahol $\delta_k(G) = |\{M : \text{ párosítás, } \delta(M) = k\}|$.

Definíció

Legyen G egy egyszerű gráf. $M \subset E(G)$ PÁROSÍTÁS, ha M -ben NINCS két szomszédos/összefutó él.

$\delta(M) = |V(G)| - 2|M| = n - 2|M|$, nem párosított pontok száma.

Definíció

$$m_G(x) = \sum_{M: \text{ párosítás } G\text{-ben}} (-1)^{|M|} x^{\delta(M)} = \sum_{i=0}^n (-1)^i \delta_{n-2i}(G) x^{n-2i},$$

ahol $\delta_k(G) = |\{M : \text{ párosítás, } \delta(M) = k\}|$.

Tétel

$$m_G(x) \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós, fő}}^n$$

- $\delta_n(G) = 1$.

- $\delta_n(G) = 1$.
- $\delta_{n-2}(G) = |E(G)|$.

- $\delta_n(G) = 1$.
- $\delta_{n-2}(G) = |E(G)|$.
- $\delta_{n-2k}(S_n) = 0$, ha $k \geq 2$.

- $\delta_n(G) = 1$.
- $\delta_{n-2}(G) = |E(G)|$.
- $\delta_{n-2k}(S_n) = 0$, ha $k \geq 2$.
- $\delta_{n-2k}(K_n) = \binom{n}{2k} (2k-1)(2k-3)(2k-5) \dots = \frac{n!}{2^k k! (n-2k)!}$.

- $\delta_n(G) = 1$.
- $\delta_{n-2}(G) = |E(G)|$.
- $\delta_{n-2k}(S_n) = 0$, ha $k \geq 2$.
- $\delta_{n-2k}(K_n) = \binom{n}{2k} (2k-1)(2k-3)(2k-5) \dots = \frac{n!}{2^k k! (n-2k)!}$.
- $\delta_{2k}(HK_{n,n}) = \left\{ \begin{matrix} n \\ k \end{matrix} \right\}$.

Tétel

Legyen G egy egyszerű gráf és $e = uv \in E(G)$ egy éle. Ekkor

$$m_G(x) = m_{G-e}(x) - m_{G-\{u,v\}}(G).$$

Tétel

Legyen T egy fa. Ekkor

$$m_T(x) = \det(xI - A_T).$$

Tétel

Legyen T egy fa. Ekkor

$$m_T(x) = \det(xI - A_T).$$

$$\left(\begin{array}{c|c} A_{T_1} & 0 \\ \hline 1 & A_{T_2} \\ \hline 0 & \end{array} \right)$$

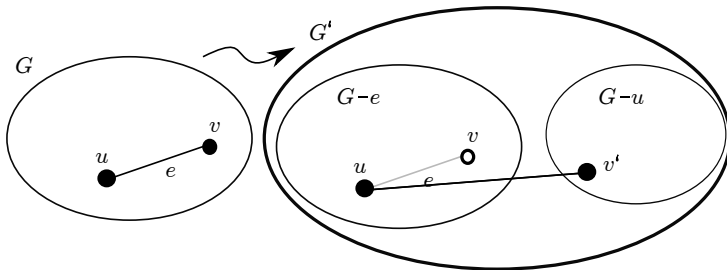
Következmény

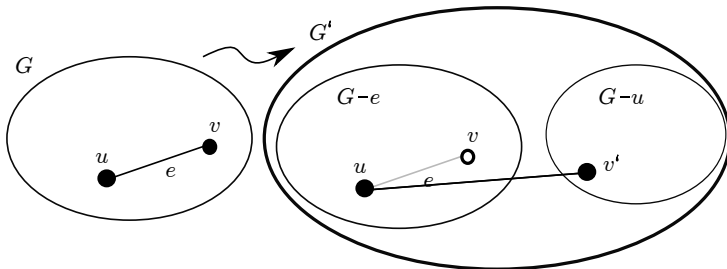
Legyen T egy fa. Ekkor

- (i) $m_T(x)$ gyökei valósak (T sajátértékei).
- (ii) $m_T(x)$ minden r gyökére

$$|r| \leq 2\sqrt{\Delta(T) - 1}.$$

Egy ügyes észrevétel

Észrevétel

- (i) $m_{G'}(x) = m_{G-e}(x)m_{G-u}(x) - m_{G-u}m_{G-\{u,v\}}(x)$.
- (ii) $m_G(x) \mid m_{G'}(x)$.

Legyen $\sigma : E(G) \rightarrow \{-1, 1\}$.

Legyen $\sigma : E(G) \rightarrow \{-1, 1\}$.

A_G^σ : mint az A_G szomszédsági mátrix, csak az e élnek két darab $\sigma(e)$ érték felel meg (a megfelelő pozícióban).

Legyen $\sigma : E(G) \rightarrow \{-1, 1\}$.

A_G^σ : mint az A_G szomszédsági mátrix, csak az e élnek két darab $\sigma(e)$ érték felel meg (a megfelelő pozícióban).

$$A_G = A_G^1.$$

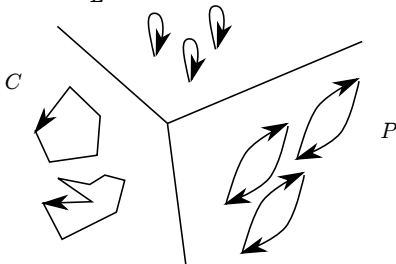
Észrevétel

$$\mathbb{E}_\sigma \det(xI - A_G^\sigma) = m_G(x).$$

Észrevétel

$$\mathbb{E}_\sigma \det(xI - A_G^\sigma) = m_G(x).$$

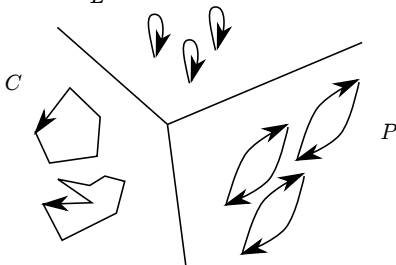
$\pi : V(G) \rightarrow V(G) \xRightarrow[L]{} k$ kifejtési tag a bal oldalon.

Észrevétel

$$\mathbb{E}_\sigma \det(xI - A_G^\sigma) = m_G(x).$$

$\pi : V(G) \rightarrow V(G) \xrightarrow{L} k$ kifejtési tag a bal oldalon.

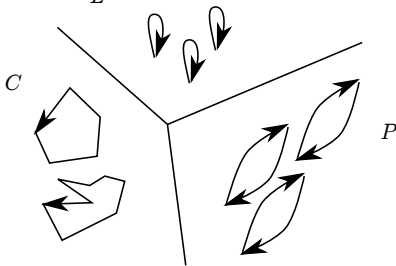

Ha $C \neq \emptyset$, akkor

Észrevétel

$$\mathbb{E}_\sigma \det(xI - A_G^\sigma) = m_G(x).$$

$\pi : V(G) \rightarrow V(G) \xrightarrow{L} k$ kifejtési tag a bal oldalon.

Ha $C \neq \emptyset$, akkor

$$\mathbb{E}_\sigma k = 0.$$

Adam Marcus, Daniel A. Spielman, Nikhil Srivastava

Van olyan σ , hogy

$$\det(xI - A_G^\sigma)$$

minden r gyökére

$$r \leq 2\sqrt{\Delta(G) - 1}.$$

Tétel I.

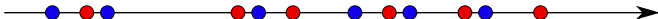
Legyen $p, q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós, fő}}^n$. Akövetkezők ekvivalensek:

- (i) Minden $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ esetén $\alpha p + \beta q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós}}$.
- (ii) p és q gyökei alternálnak.

Tétel I.

Legyen $p, q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós, fő}}^n$. Akövetkezők ekvivalensek:

- (i) Minden $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ esetén $\alpha p + \beta q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós}}$.
- (ii) p és q gyökei alternálnak.

Tétel II.

Legyen $p, q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós, fő}}^n$. Akövetkezők ekvivalensek:

- (i) Minden $\alpha, \beta \in \mathbb{R}_+$ esetén $\alpha p + \beta q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós}}$.
- (ii) p és q gyökei 2-blokkosak.

Tétel II.

Legyen $p, q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós, fő}}^n$. Akövetkezők ekvivalensek:

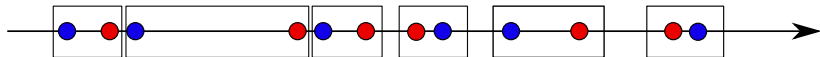
- (i) Minden $\alpha, \beta \in \mathbb{R}_+$ esetén $\alpha p + \beta q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós}}$.
- (ii) p és q gyökei 2-blokkosak.

Tétel II.

Legyen $p, q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós, fő}}^n$. Akövetkezők ekvivalensek:

- (i) Minden $\alpha, \beta \in \mathbb{R}_+$ esetén $\alpha p + \beta q \in \mathbb{R}[x]_{\text{valós}}$.
- (ii) p és q gyökei 2-blokkosak.

Ekkor

$$\min \{ \max\text{-gyök } p, \max\text{-gyök } q \} \leq \max\text{-gyök } (\alpha p + \beta q).$$

Köszönöm a figyelmet!